

Landskap: S. k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress: f. Sjömannen (o.bruksarbetaren)
Socken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Lars Peter Fogelberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Hälsingborg

Adress: Strandgatan 33 A, Höganäs.

Nyåret.	s. 1.
Trettondagen.	s. 2.
Tjugondagen.	s. 3.
Vårfrudagen.	s. 4.
Fastlag.	s. 5.
Påsk.	s. 6.
Valborgsmässoafton.	s. 7.
Pingst.	s. 8.
Midsommar.	s. 9.
Kristi Himmelsfärdsdag.	s. 10.
Trefaldighet.	s. 11.
Marknader.	s. 12.
Ljusinbrinning.	s. 13.
Mårten.	s. 14.
Lucia.	s. 15.
Julen.	s. 16-17.

Julaftonsmorgonen i fabrikerna.	s. 18.
Skrämma barnen.	s. 19.
Hur förklarar man namnet Höganäs?	s. 20.
Gastar.	s. 21.
Sjötraditioner.	s. 22.
Jättar, troll, bäckahästen.	s. 23.
Stadens utveckling.	s. 24.

ACC. N.R.

M 7462 : 1.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

Socken: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Nyåret.

-Brukade man skjuta in det nya året i Höganäs?

-Nej, i varje fall inte i större utsträckning nere i vårt kvarter.

-Gav man inte heller varandra nyårsklappar?

-Nej, inte det heller.

-Brukade man inte heller ringa in det nya året?

-Nej. Men numera gör vi det.

ACC. N.R.

M 7462:2

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Melin

Härad: Luggude

Adress:

Socken: Höganäs Stad

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Trettiondagen.

-Har Fogelberg något minne av stjärngossar?

-Ja, det har jag. Jag minns att 3-4 stycken brukade få omkring utklädda.

-Hur voro de klädda?

-De voro vitklädda och buro spetsiga mössor. De bar en stor rund figur med ljus i.

-Gick denna figur att snurra runt?

-Nej. Men de tände den så fort de kommit in, och så sjöng de alltid en bit. Sedan de sjungit ville de alltid ha något, antingen förplagnad eller pengar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o

M 7462:3.

Landskap: Skåne

Härad: Luggude

Socken: Höganäs Stad

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Tjugondagen.

-Hur firades tjugondagen?

-Då brukade vi här nere vid sjön alltid ha dans. Vi lejde /hyrde/ ett rum i ett hus och sedan roade vi oss efter bästa förmåga.

-Dansade ni aldrig någon annan dag under julen?

? -Nej. Trettondagen var den enda dagen. Eljest förekom ingen dans under julen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 7462:4

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude

Adress:

Socken: Höganäs S.t.a.d.

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Jf. 6, 14

Vårfrudagen.

-Firade man Vårfrudagen på något särskilt sätt?

-Nej, den firades som vanlig helgdag. Atminstone har jag alltid gjort det.

-At man aldrig väfflor då?

-Nej, inte bland oss fattiga fiskare.

-Skulle man inte lägga sig vid dagsljus?

-Jo. Min gamla mor brukade säga "Den tredje torsda'n i Tor träder tranan på Skånes jor". Mor var född i Bjuv och dog vid 84 års ålder. Vid Vårfrudagen skulle det vara slut med ljuständningen.

-Kjädde man aldrig ut sig till trana?

-Nej.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 7462:5

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude Adress:

Socken: Höganäs Stad Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fastlag.

-Fastlagen var en efterlängtad fest förr i tiden, ty då slog man katten ur tunnan. Jag har varit med om många sådana där kattagillen i min dar. Då klädde folk ut sig, men vi hade aldrig någon levande katt i tunnan. Min far var med om det sista gången i Hälsingborg. Vi hade i stället en butelj med konjak. Det var nämligen förbjudet att ha en levande katt. På landet, t.ex. i Väsby i äldsta tid, där red de.

-Var brukade man slå katten ur tunnan i Höganäs?

-Var som helst där det passade sig.

-Vad brukade man klä ut sig till?

-En gång var jag klädd i bara spänor, som voro sydda på en skjorta. Min syster hade sett en sådan spänkostym i Hälsingborg, där en gesäll burit en dylik och jag bar den med framgång här i Höganäs. En snickare hyvlade av spänor från en planka, vilka sedan syddes fast på skjortan. Somliga voro annars utklädda till gamla käringar. Alla hade dock masker för ansiktet.

-Hur sågo dessa masker ut?

-Det var varjehanda, dock inte svarta. "Somma med stora näsor, somma med inga näsor alls".

På senare tid slogs katten ur tunnan uppe på Hotell Schweitz, och då var man alltid inomhus i teatersalen. Hotell Schweitz var det enda ställe i Höganäs, där man slog katten ur tunnan inomhus, eljest gjorde man det utomhus.

Förekom utklädning någon annan gång på året?

-Nej, endast vid fastan.

-Och bullar förekom förstås?

-Det åt man på måndagen. Till bullarna hörde kokt mjölk. Ibland köptes de. Fastlagsris förekom också.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 7462:6

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude

Adress:

Söcken: Höganäs Stad

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Påsk.

-Kände man till uttrycket dymmeln i Höganäs?

-Dymmeln var nog mest känd bland bönderna. "När dymmeln gick in, skulle allt arbete vilä hos bonden", sa' mor. Alla kvastar gömdes, så att inte käringarna skulle kunna rida iväg på dem.

-Förekom några upptåg på skärtorsdagen?

-Då hängde vi kvastar och rakor på gammalt folk, på ryggen förstås.

-Ät man påskägg då som nu?

-Ja ja, men. Påskäggen varo färgade med växter och kaffesump, men en del färger varo dock köpta.

-Ät man aldrig skärtorsdagsskål eller gröt under påskan?

-Nej, det gjorde vi säkert inte.

-Hittade man på något annat under påskan?

-Vi roade oss med äggrullning.

-Var försiggick denna, ute eller inomhus?

-Alltid ute, aldrig inomhus. Vi höll till på gatan eller rättare sagt landsvägen. Allt vad vi behövde var en takpanna och så litet sand. Den som krockade ägget fick det.

-Tände ni aldrig upp påskeldar ute i det fria här nere vid stranden eller uppe på några höjder?

-Inte vid påsk hos oss. Men i Danmark kunde vi se ända till hundrataler eldar. Här nere vid sjön händes

ACC. N.R.

7462:7

Landskap: S. k. å. n. e.

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e

Adress:

Söcken: H ö g a n ä s S t a d .

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Valborgsmässoafton och 1 maj.

-Den siste april bar vi maj i by. En 4-5-6 halvstora pojkar kom och sjöng bitti. Sent på natten kom de äldre och sjöng majvisan. De ville ha ägg eller pengar för sången. Efteråt festades på giovorna, men somliga delade för all del också in-täkten. Här i huset bodde en farfar till min hustru, och han, gav aldrig någonting, men så sjöng de också:

Så ligg och ligg din late stut,
maj är välkommen,
tills loppor och lus
di drar dej ut-
sommaren är välkommen.

När gubben hörde den visan, kom han ut och skällde. Han var mästerlots och bodde här i denna fastigheten.

-Drack man aldrig märg i benen?

-Jo för all del. En del gick till skogen och drack. En del tappa ur träden och drack, men så hade de "annat" med sig också. Björken var rik på sav då, och man slog därfor gärna en pinne i hålet efteråt. Men det var många som glömde det, och så gick träden ut.

-Förekom aldrig några lekar och upptåg då?

-Nej. Vi lekte aldrig då.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Melin

Härad: Luggude

Adress:

Socken: Höganäs Stad

Berättat av: Lars-Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pingst.

-Hur firades pingsten här uppe i äldsta tid?

-Då reste allmänheten till Kullen. Kullen var det stora målet pingstdagen. Alla skulle dit, om de så skulle krypa dit. Jag minns en - han formligen asade sig dit, till Haga.

-Hade man gjort några särskilda arrangemang vid Haga till pingst?

-Där var egentligen inget vidare utom karamellstånd och dansbana. Men det var en gammal sed, som man höll synnerligen styvt på.

-Företog man inga utflykter 2 dag pingst?

-Nej.

-Lövade ni aldrig inomhus?

-Jo vi tog gärna in löv. En del klädde inomhus med löv, men att man (att man) kunde klä sängarna med grönt har jag aldrig hört talas om förut. Pingsten var en sorts "lövhyddohögtid", men vi kunde också ha pingsten så "bitti", att här inte var något grönt alls att klä med.

-Förekom aldrig pingstbrudar i Höganäs, alltså unga flickor som vid pingsten klädde ut sig till brudar?

-Nej.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude

Adress:

Söcken: Höganäs Stad

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Midsommar.

Vid midsommar restes majstäng. Vid fabriken restes en på Övre nere i vårt samhälle en.

-Förekom det inte att man hade majstäng på varje gård?

-Nej. Höganäs var ju inget stort samhälle i min barndom, och på fabriken arbetade inteheller så många som senare under det stora uppsvinget. Vi som bodde här nere vid sjön ville min sann inte ta arbete på Bruket. Jag minns en man som gick arbetslös här nere. Så en dag kom det bud från fabriken med förfrågan om han inte ville börja arbeta på Bruket, men hans hustru svarade:

-Kommer aldrig på frågan, att en sådan skam skall träffa oss. Då svälter vi hellre. Ja, sådan skillnad rådde det mellan Höganäs Övre och Nedre förr i tiden.

-Hade man något annat uttryck än midsommar?

-Nej, man sa' bär midsommar. Men ingen ville sova den natten.

Alla vakade.

-Förekom aldrig särskilt utklädda lövgubbar?

-Nej, säkert inte.

-Hur såg majstängen ut?

-En hög stäng med kransar på armen samt en svensk flagga i toppen. Det var stora stänger, inga små.

-Vilka klädde den?

-Både gamla och unga drog löv till den, och sedan dansades det samt sjöngs och söps. Det fanns ju inga andra nöjen här uppunder hela sommaren, så man begagnade tillfället.

ACC. N.R. M 7462 :10

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude

Adress:

Ösöken: Höganäs Stad.

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kristi Himmelfärdsdag.
firades inte alls i Höganäs på något särskilt sätt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 7462 ://

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin.....
Härad: L u g g u d e Adress:

Söcken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Lars Peter Fogelberg.....

Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Hälsingborg.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trefaldighet.

firades inte alls på något sätt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. *M. 7462 :12*

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Luggude Adress:
Socken: Höganäs Stad. Berättat av: Lars Peter Fogelberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Marknader.

-Vi hade en högiid här uppe i Höganäs, som spelade mycket stor roll, och det var Mikaelimarknaden, som hölls sista Jör-dagen i oktober. Då kunde man köpa allt vad man ville räkna upp. Denna marknad hölls alltid uppe på Ryd. Då stannade allt arbete. Eljest arbetade man från 6 till 6.

-Fanns det inga särskilda ställar för alla hästarna?

-Nej, inga utom hotellens. Bönderna band sina hästar vid vagnarna, det gick bra så.

-Vad såldes på marknaderna?

-Allt, tyg, skinn, baljor osv. De kom långa vägar ifrån. Bönderna kom med potatis och grönsaker, och dessutom fanns det ett sär-skilt nöjesfält med karuseller och sådant.

-Förekom inga andra marknader än denna stormarknad?

-Jo, vi hade litet marknad varje vecka, men inte i samma ut-sträckning som oktobermarknaden. Det var det stora höstfesten som vi unga alltid såg fram emot med särskild spänning och glädje.

ACC. N.R. M 7462 :13.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Melin
Härad: Luggude Adress:
Söcken: Höganäs Stad. Berättat av: Lars Peter Fogelberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ljusinbrinning

förekom inte alls i Höganäs.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 7462 : 14

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude

Adress:

Secken: Höganäs Stad.

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mårten.

-Hur firades Mårten?

-De som hade råd med gás hade alltid sådan men mest hade folk and här uppe. Något skulle de ha, och det förekom också att vi hade både gröt, fisk och and, om vi hade råd.

-Var Mårten särskild släktmiddag?

-Nej.

-Kallade man den inte för lilla jul?

-Nej.

ACC. N:R

M 7462:15.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude

Adress:

Socken: Höganäs Stad

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lucia.

-Firades Lucia på något sätt förr i tiden?

-I de bättre familjerna gjorde man det, men i de fattigare aldrig. Våra kvinnor voro inte pigga på sådant.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 7462:16.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude

Adress:

Socken: Höganäs Stad

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julen. 1.

- Bakade ni hemma till jul?
-Vi bakade alltid hemma. Vi gjorde stora bak, så att det räckte länge. Här fanns inte bröd att köpa.
-Vilka sorters bröd bakades?
-Råg sikt, sursockt och grovt.
-Aldrig småbröd?
-Nej. Det var endast de bättre som hade råd att baka sådant. Småbröd var inte brukligt bland fiskarbefolkningen.
-Hade ni inte heller julgran?
-Julgran hade vi näremot alltid, men det var inte så stora granar som i vår tid. Våra rum voro inte så höga på den tiden.
-Hade ni levande ljus i granen?
-Ja, ja men. Men det var simpla talgljus, hemstöpta.
-Var såldes granarna?
-På torget. En gran kostade inte mer än 25 öre på den tiden.
-Satte man upp fågelkärve vid julen?
-Det var inte så allmänt som nu för tiden. Man strödde ut ljitet åt fåglarna - det gick lika bra.
-Förekom aldrig halm på golven?
-Inte alls. Men hackat granris hade man på sina ställen. Det där med halm var nog mera på landet.
-Satte man inte granar utanför huset vid porten eller dörren?
-Nej.
-Förekom aldrig julhögar, så att var och en fick sitt?
-Nej.
-Blåstes julen in?
-Jo, det gjorde den visst det. Bolaget hade egen orkester, som alltid brukade blåsa in julen, men märk väl: aldrig här nere.

forts.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 7462:17

Landskap: S. k. å. n. e.

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e

Adress:

Söcken: H ö g a n ä s S t a d

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julen forts. 2.

-Hur firades juldagen?

-Då skulle man vara i stillhet. Men alla skulle förstås i ottan på morgonen. Vi för vår del skulle ju ända till Väsby.

-Förekom det inte att ni körde i kapp från kyrkan?

-Nej. Det var nog mer bland bönderna, skulle jag tro. Inte bland oss fiskare.

-Hur hade ni det ordnat med julklapparna?

-Julklapparna kastades alltid in. Man skulle kasta dem in genom dörren så att ingen märkte det. Eljest drog de en in i stugan och man tvangs att sitta ned och äta och roa sig en stund. Mörkt väder var därför idealtet då det gällde julväder.

ACC. N.R.

M 7462 :18

Landskap: Skåne
Härad: Luggude
Socken: Höganäs Stad
Uppteckningsår: 1941
Upptecknat av: Walter Welin
Adress:
Berättat av: Lars Peter Fogelberg
Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julaftonsmorgonen i fabrikerna.

-Julaftonsmorgonen var något alldeles särskilt i Höganäs förr i tiden, eftersom man firade julens ankomst uppe på fabrikerna. Man planerade vad som komma skulle långt i förväg, och dagen innan "riggade de upp fina saker". De klädde med grane och hängde ljuskronor i taket. Arbetarna fick 1 timmes fritt, men så småningom blev det sed, att man inte alls arbetade den morgonen. Styret gick omkring och deltog i festen och blundade för att det inte arbetades. Arbetarna gjorde alla arrangemangen själva. Klockan sex på morgonen tändes alla ljusen i fönstren, och det var många ljus det, skall jag säga. Alla fabrikerna strålade som sagopalats. De syntes lång väg, ty det blev inte dag förrän vid 8-1/2-tiden. Folk här i Höganäs fick allesamman gå in och titta och delta i festen, om de så ville. Det hände också att det kom folk från landsbygden. På Kärlfabriken hade de i allmänhet de vackraste dekorationerna. Folket där var liksom konstnärligt och skar mycket vackra dekorationer, som man sedan satte en mängd ljus i, vilka tändes på morgonen. Denna fest lyfte upp hela julafton för oss.

-Hur kom det sig att denna sedvänja upphörde?

-Det var Scherin ingenjören vid Bruket som förbjöd den. Han gillade inte alls sådant.

-Har Fogelberg något särskilt minne av dessa julfester?

-En gång minns jag att det låg en arbetare i en figur, som spelade drag spel, mycket vackert.

ACC. N:R.

M7462 :19.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude

Adress:

xx Secken: Höganäs Stad

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Vad brukade man skrämma barnen med?

Svar: SOTAREN. Inte läraren.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7462 :20.

Landskap: S. k å n e

Upptecknat av: "alter Welin

Härad: L u g g u d e

Adress:

Söcken: H ö g a n ä s S t a d .

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Hur förklarar man namnet Höganäs?

Ingen förklaring att ge.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

• 7462:21

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e

Adress:

Sö~~ek~~en: H ö g a n ä s S t a d .

Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Gastar.

-Jag minns en man som berättade att han råkats ut för gastar. Han drack rätt mycket, och när han gick i kyrkan på söndagen, så blev han alltid borta ända till onsdagen. Så en gång när han skulle gå hem, så kom där något och hängde sig på ryggen på honom. En röst befallde honom att gå till en bestämd plats, "ty där ligger jag". "Ge mig så en kristlig begravning", sade den okände. Mannen gick till den utpekade platsen, och mycket riktigt, där låg en man med ett guldbälte. Sjöfolk brukade nämligen när jag seglade ofta ha sina pengar om livet i form av ett bälte. Han begrov mannen, men efter den historien drack han inte en droppe.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 7462:22.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude Adress:

Secken: Höganäs Stad Berättat av: Lars Peter Fogelberg

Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Hälshingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sjötraditioner.

Fredagen skulle man inte segla ut på.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 7462 : 23

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Luggude Adress:
Socken: Höganäs Stad Berättat av: Lars Peter Fogelberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jättar, troll, Bäckahästen.

-Hade man inga sägner om jättar, att jättar kastat sten mot kyrkor e.d.?

-Nej.

-Men om troll talade väl de gamla?

-Nej. Bäckahästen talade de där emot om. Och när de förlorat kreatur, gick de och sökte djuren i Kullen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 7462:24

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Luggude Adress:
Söcken: Höganäs Stad. Berättat av: Lars Peter Fogelberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Helsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Stadens utveckling.

Höganäs har gått frmåt kolossalt under de sista 35 åreb.
När jag var pojke, gick sjön ända upp till gatan/Strandgatan/.
Men de ha fyldt ut med kolstybb från fabriken.

Skriv endast på denna sida!